

Opetus- ja kulttuuriministeriö
KAS/Zabrina Holmström

Viite OKM dnro 2/050/2012; määräaika to 19.1.2012

Asia Opetusministeriön pyytämä lausunto UM:n luonnoksesta kehityspoliittiseksi toimenpideohjelmaksi

Kehityspoliittisen toimintaohjelman lähtökohdissa, toiminnan läpileikkaavissa tavoitteissa ja keskeisissä päämäärissä kiinnitetään huomiota ihmiskunnan suuriin haasteisiin ja painotetaan eri politiikka-alojen välistä johdonmukaisuuden tärkeyttä kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Suomen Akatemia pitää tärkeänä kehityspoliittisen toimintaohjelman uudistamista muuttuvan toimintaympäristön ja tulevaisuuden tarpeiden mukaisesti ja eri toimijoiden laajaa sitouttamista yhteisiin ponnistuksiin.

Tutkimusta on tähän asti pidetty tärkeänä osana Suomen kehityspoliitikkaa (kehityspoliittinen tutkimuslinjaus, UM 2005). Tutkimuksella onkin useita tärkeitä rooleja. Ensinnäkin se on välttämätöntä niiden ilmiöiden ymmärtämiseksi, joihin halutaan vaikuttaa. Kehityspoliittisessa ohjelmassa todetaan, että ”on vastattava kysymykseen, miksi ihmiset ovat köyhiä”; vastausta on vaikeaa löytää ilman että asiaa tutkitaan monesta näkökulmasta. Myös eri politiikka-alojen välistä johdonmukaisuutta voidaan tukea tutkimuksella, esimerkiksi tarkastelemalla kehitysvaikutuksia usean eri politiikkalohkon osalta samanaikaisesti tietyn Suomen pitkäaikaisen kumppanin näkökulmasta. Tutkimusyhteistyö on myös luonteva foorumi erilaisille kumppanuuksille sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Kokoavasti voidaan todeta, että keinot, joilla Suomi ”edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja vastuullista valtiota” tukeutuvat pääsääntöisesti tutkimustietoon perustuvaan näyttöön.

Kun kehityspoliitiikan pyrkimyksenä on auttaa kumppanimaita tulemaan riippumattomiksi avusta, korkeamman koulutuksen ja tutkimuksen kansallinen saatavuus on olennainen osatekijä. Suomi itsehän on perinteisesti rakentanut demokraattisen ja taloudellisen kehityksensä pitkälti tietopohjaisen osaamisen varaan. Suomen Akatemia pitää tärkeänä, että yliopistolaitoksen ja tieteellisen tutkimuksen rooli kestävän kehityksen perusedellytyksenä tuodaan ohjelmassa selvemmin esiin, sen lisäksi että painotetaan perusopetuksen tärkeyttä.

Kun painopiste on kaikkein suurimman köyhyiden torjumisessa, on riskinä, että voimavarat eivät riitä muuhun kuin välittömän kurjuuden korjaamiseen. Pitkäjänteisen kehityspoliitiikan on oltava menestyksekkästä otettava huomioon myös kulttuuriset ja sivistykselliset arvot. Syvimmänkin kurjuuden keskellä kulttuuri voi olla suuri kansaa kannatteleva ja voimaannuttava tekijä ja myös sitä täytyy kehityspoliittisin toimin tukea. Sen takia se tulisi mainita myös kehityspoliittisessa ohjelmassa.

Suomen kehityspoliittisia tavoitteita edistetään myös kohdistetusti kehitystutkimusta rahoittamalla. Suomen Akatemia arvostaa rahoittajayhteistyötä Ulkoasiainministeriön kanssa ja kantaa mielellään

SUOMEN AKATEMIA

näin kortensa kekon omalla sarallaan. Tutkimuksen tukeminen kehitysyhteistyövaroista tulisikin mainita ohjelmassa muiden yhteistyömuotojen, kuten kansalaisjärjestöjen, yksityisen sektorin, kehitysviestinnän ja globaalikasvatuksen, ohella.

Ylijohtaja, tutkimus psta
Yksikönjohtaja

Yksikönjohtaja

Susan Linko

Liisa Hakamies-Blomqvist